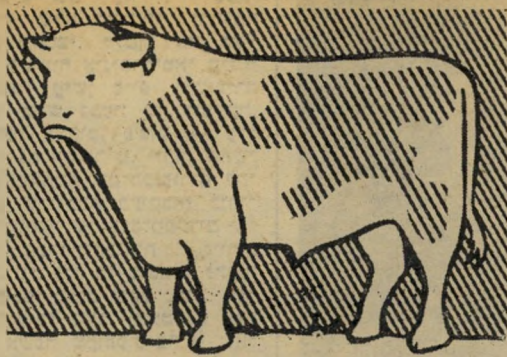

מקיבוץ. מבחינתי יש לכך משמעות טכנית בלבד. אני חי בכפר, כלומר, בקיבוץ. אבל בסופו של דבר כל הארץ היא שכונה אחת, קיוסק. מה שגורם לכך שיתהוו הבדלים בין אנשים וחברות איננו המתכונת הסכנית, או צורת החיים, אלא הריבוד הסוציולוגי. גם התנועה הקיבוצית אינה מיקשה אחת. יש שוני מהותי, למשל בין אנשי ארץ-ישראל השלמה לבין יונים למהדרין נוסח של"י. אומ' גם יש ניסיון רבי-שנים של המנגנון הפוליטי לרתום את כל העדר הזה לעגלה אחת, ובמידה מרובה זה הצליח. אבל הצלחה זו איננה הישג אידיאולוגי, כי אם הישג של רוסציה מנטאלית, אם אפשר לקרוא לזה כך.

● גם בין הקיבוצים עצמם יש שוני עפרים בגיי שות. יש קיבוצים שהם מין עיירות קטנות נידחות השקועות עד צוואר בקירוקר העצמי שזן מייצרות, והיתר מתקבל כמו האכסה מלאכותית מכלייה-תיקשורת וההנחיות התנועתיות. ויש קיבוצים שהם שמורות-טבע כמו שמר-העמק, שכמה מהביונים המפוארים המסתור כבים שם הם חברי הטובים — והם בטוחים עד עצם היום הזה שקריה-משווה עובר אישם בין חדרה-האוכל לרפת...

השור
ליטוגרפיה של רוי ליכטנשטיין

בכלל, לטעמי, כל מה שריח של ציבור נודף ממנו פסול בעיני. תראה, כשנתנו לאדם אותו החלק הקרוי שאר-רוח, נתנו לו אותה התחושה האומרת שהאדם הוא חלק מהתהליך היוצר ולא הנוצר או המגיב בלבד. התחושה הזאת ניתנת לכל אחד ואחד בנפרד, ובאה לידי מיצוי וכיטי בנפרד. קוראים לכך אומנם, "הרוח האנושית", אבל ההתגלות היא איש-איש לעצמו. במיוחד נהגים לקחת את הרוח האנושית ולהחיל אותה על ציבור שלם, חברה, עם, קבוצה, יהודה, כאילו לחברה יש גם רוח אנושית משלה, שהיא סכום כל הרוחות הפרטיות. זוהי הרעה-החולה של החברה האנושית — האלהת המטרה החברתית למדרגה שמעל לחופשי-הפרט.

● מטרה-חברתית יכולה לבוא רק בתחום הקלת העומס הפיסי והחיפוש אחר דרכים נוחות יותר לחיות. כך זה מתחיל, בדרך-כלל זה נגמר בכך שהמטרה החברתית הופכת תורה, "מהפכנית", דת, עם, מדינה. והסיפ' רות, שתפקידה הוא בעצם לחדד את האבחנה הזאת — גנררת אחר התנועות ההמוניות, או שהיא הכלב הרץ לפני המחנה — ונבוה.

● דבר לומדים את הטכניקה של חייה ותן לחיות, ומש' קיעים בכך כמות עצומה של זמן ואנרגיה — כמו בפרנסה ובדאגות פרנסה בחוץ. במשך הזמן גם קר האפק שלהם מקבל צורה של גדר המשק, הנטייה להסתגר גוברת והולכת. מבחינה היסטורית, ותקומת הארץ, ואחוזי פשיעה ואיכות החברה, התנועה הקיבוצית יש מאזן חברתי מר' שים. אבל מה לעשות, מבחינתי האישית אני חייב להר' דות: אורח החיים הנוכחי בתנועה-הקיבוצית הוא פשוט משעמם. אני יכול לערום פה תל של מישפטים אינטלי-גנטיים, וכמה רעיונות מהפכניים שאולי גם עלולים להיות נכונים פה ושם, אבל בוא נניח לזה ונסתפק במונח "משעמם" העונה, מבחינתי, גם על ההיבטים החברתיים והפוליטיים והתרבותיים.

● אני חושב שאני מכיר את הפרופיל של העם הזה, וגם ב"אנפס" לא הייתי אומר שהוא נראה כמו אשת' חלומות.

● כרעה אני חולב פרות במשק בתור פרנסה. עונש. סנוב סימבול, והתעמלות, תוחב קצת את היד ל, פוליטי-קה" אם אפשר לקרוא כך למישרץ הרמשים הזה, ולא עמוק מספיק כדי להישרף. אבל צריכה מספיקה כדי לדעת עם מי יש לי עסק, אני עושה את זה משום שאני סבור שצריך להוריד את הליכוד. סיבות? מי שאיננו מבין בעצמו — אין טעם להסביר לו. הדבר הרציני האמיתי שאני מתחיל לעסוק בו עכשיו הוא דאיה בגל-שן-רוח, אחרי שהתעסקתי כמעט בכל השטויות האפי-שריות, כמו צלילה, צניחה, רכיבה, ברידג', סריגה ומה לא — הגיע הזמן לעסוק גם בזה. ודרך-אגב, אני מלכלך ניירות תוך כוונה להגיע לחמש-מאות עמוד. אם זה כבר נופל למישהו על הראש — אז שיעשה משהו. איה מין סיפוס אני?... אני יודע? — קצת עצל. קצת רודף גור חיות. קצת ציגי. קצת מושחת. קצת פסימי. קצת חבר-קיבוץ.

● אני לא חושש לצאת חוצץ נגד הקיבוץ מבחינת מה יאמרו — כך אני רואה את הסיפור הזה. והקיבוץ כיום, כמו החברה הישראלית, נאזר דיו כדי לספוג די-בורים כאלה מבלי שזה ינין לו. מוזר לך פרה, הא? ממה שאני באמת חושש זה מהפזזה הבנאלית של מורד. אני יותר מדי עצל ורודף נוחות מכדי לגרור את עצמי למלחמות אינפנטיליות ב"אמן" ו"חברה". אין לי מעורבות קיבוצית וחוסרת אידיאולוגית (מומין יבבה צדקנית, לא? ואני לא מרגיש מחוייבות לשום דבר פרט לחשבון הטוב והרע הפרטי שלי ולגורמות — פחות או יותר — שאני חי בהן. בקיבוץ אני עושה זאת עם קציצה פולינית, ובשכונה בולגרית ביפו אני מניח שהייתי עושה זאת עם בורקסא. בסופו של דבר קיבוץ זה כפר, ולכפרים בכל העולם יש חוקיות. מין דינאמיקה חברתית משלהם. אנשים מתבשלים כל ימיהם איש במיץ של רעהו, ובסופו

בחטף אבא קובנר על אורי זוהר * חיסול קרן-סולז'ניצין *
 הסיפור של "מיסדר ז'בוטינסקי" * "הזוג המוזר" חנוך ברטוב
 ישראל קניג * המבקרת. אשת-השררן ו"נערת המקהלה"

חנוך ברטוב
רוס פגש את רויס

פגש במיסטר רויס, יצאו השניים להיווכח באמיתות הגליל, שעה שברטוב הופך עט לרום ולפאר פקיד המשלתי כך למדנו שלפקיד קניג יש חלום בדומה לזה של מרטין לותר קינג, והוא: "יש לי חלום — במשך מאות בשנים היתה צפת מרכז יהודי גדול. הייתי רוצה לראות שם מרכז למחקר יהודי לכל גינוניו". חלום המעורר את השאלה, שנעלמה מעיני בר-טוב, אם קניג הוא שלוחו של שריה-הינוך בגליל, או הממונה על תקינות החיים המר-ניציפאליים שם. יחד עם זאת מודע בר-טוב לכך שתהליך הסבתו האידיאולוגי עלול להיראות חד מדי, ועל כן הוא מוגי סיף במאמרו: "דעתי היא שכמה מן הרעי-יונות המובעים בתזכיר קניג צריכים לי-הישל בתכלית השלילה ואני, מכל-מקום, רחוק מהם כרחוק מזרח ממערב. גם לא כל מה ששמעתי מפי מר קניג במהלך היום המרתק (דברים שאינם מובאים לידי-עת הקוראים — ד.ע.) מקובל עלי... ואולם ברור לי עכשיו קצת יותר איך הפך פת-אום היהודי המנוסה והנכון, היושב זה 17 שנה בנצרת, לאותו קניג הנוראי..."

ותשובתו הדמגוגית-מרככת של ברטוב היא: "מילחמות היהודים, חוששני... פרק נוסף בתרבות הדיבור והמשבה של ארצנו הישראלית, בהגיעם לתיאור מישפטי של חיי-האישיות שלהם, הוצג עליידי עיתונאית-הסיפורת יהודית אוריון בן-הרצל, שביקשה לאסור על בעלה יעקב בן-הרצל להיכנס לביתה, לדבריה, החל בעלה "להתרועע עם אחת מנערות המקהלה אשר הופיעו בתוכניתי. לירח ג' (28) אם לילדה... מאז נתן עינו באותה נערת-מקהלה זנח בן-הרצל את הבית ואת מישפחתו..."

עוד טוענת העיתונאית כי בעלה "מרויח 50 אלף לירות בחודש; הוא אינו משלם לה את מוונותיה ונהוג לזייף את חתימותיה בהשתמשו בעקבים שלה לתשלום בילויים עם הזמרת..." בעצמים לפני הגשת איטורה-כניסה על בעלה לבית-המישפט, פירסמה אוריון בן-הרצל רשימה במדור הסיפורת בידעיות אחרונות, בה נהגה מינהג של מתירנות ותיארה את הבדלי החיזור בין אנשי הימין לאנשי השמאל, וציינה את הענות-היתר שלה לחיזורים בנוסח השמאל... כל מי שתהה לפרש, משמעות מקום ה"פאך קלאב" המסונף ל"פאך-קלאב" העולמי, גילה הגליון האחרון של "מאזניים" שה"פאך קלאב" הישראלי חי, קיים ופעיל, ופעילותו — ספרותית לשמה, בבית פועה וחיים תורן נערכה מסיבה מטעם ה"פאך-קלאב" הישראלי לכבוד לייב רוכמן לרגל הופעת ספרו, "בעצמים סומים על פני האדמה". דברי הערכה השמיעו יהודה אריאל, אריאל ליפשיץ, רבקה המרים (בתו של לייב רוכמן), חנוך קלעי, שלום קרמר וחיים תורן. חתן המסיבה הודה למברכיו ו"סיפר על דרכו ביצירה".

הערת שורר המדור: "פאך-קלאב" זו המסגרת הבינלאומית לסופרים, בעזרתה מתנהל מאבק לחופשי-יצירה, וחופש הבעת היוצר, והודות על סופרים בארצות מדכאות תרבות.

חוקר-הסיפורת האמריקאי ממוצא-יהודי פיליפ קונקוומט (שירה כדוגומים סוציו-לוגיים), השווה בימים אלה בארץ, משלים מאמר תחת הכותרת בגנות השירה הפרובינ-ציאלית, שבו הוא מתעדר לחשוף כמה מחלואיה של השירה העיברית. קונקוומט מבסס את אמירתו על רשימה-השמצה מאת המשורר יאיר הורביץ על שיריו של אשר רייך, שפורסמה בשנתון-השירה 7, ועל תגובתו של רייך למשורר הורביץ שראתה אור בירחון-הסיפורת פרוזה 16-15. בשתי הרשימות מאשימים הורביץ ורייך איש את רעהו בהעתקה דימויים ממשוררים אחרים. לטענת קונקוומט, מייצגות שתי הרשימות הללו את המאפיינים הקרתניים בשירה העיברית. מאמרו עומד להתפרסם החורף ב"הירחון-רוויזואר" בקס, וספק אם יוסיף תהילת-עולם לשירה העיברית. ● בראיון שהעניק למערב נשאל המשורר, איש קיבוץ עין-החורש, אבא קובנר, לדעתו על חזרתו בתשובה של אורי זוהר. השיב קובנר, בין השאר: "אלוהי ישראל הוא חמור-טוב, ואם אורי זוהר יצליח להעלות חיוך על שפתיו של הקדוש-ברוך-הוא — אברך אותו. בתחום זה בכללו צריך להיזהר מפני מיסיונריות, שכה זרה היא לרוח היהדות היהסטורית" ● ב"1974 ייסד הרוסי-הרוסי הגולה אלכסנדר סולז'ניצין קרן-סיוע לעמיתיו הנתונים במצוקה בתוככי ברית-המועצות. בהמשך יותר משנתיים העביר סולז'ניצין כ-360,000 דולר לקרן-הסיוע. בינואר 1976 התמירו שלטונות ברית-המועצות את הפיקוח על מטבע זה, ובפברואר השנה נעצר מנהל-הקרן אלכסנדר גינזבורג. סולז'ניצין החליט לגנות את גיירות המטבע החדשות וחזר להעביר כספים לקרן. תגובת שלטונות ברית-המועצות: "אנשים שהוצאו אל מחוץ לחוק, אינם ראויים לשום עזרה שהיא... גם לא מחוץ-לארץ" ● מזה שנים רבות, באלמוניות יחסית, רואה אור ריבעון האומה בהוצאת "המיסדר עלי-שם זאב ז'בוטינסקי". השבוע הופיע גיליון מס' 51/2, ובו מתפרסמים בין השאר מאמרים מאת מנחם בגין (דרכי המדיניות בימיו נו); אברהם הלר (בנקיפות קומה וברוח איתנה); משה שטיינר (שילטון הרשע בימינו לאור הדילמה של יונה הנביא). מדור השירה בהאומה מכונה "משירי הרעים בהווי המיסדר". מן הסתם עומד האומה לתפוס את המקום שהיה במשך עשרות שנים שמור לחולק מיוחד של מפא"י, בעריכתו של אפרים ברודיא ● העיתונאי חנוך ברטוב (פיצעי בגרות) מתאר ברשימתו, "מסע בהרי הגליל עם קניג הנוראי" את תהליך סטייתו ההדרגתית לנומרות המחשבתיות החדשות של ישראל 1977. את הסיבה למסעו בגליל מתאר במילים: "ישבתי בארכיון ציבורי אחד ועיינתו בספר. ניגש אלי אדם אחד ושאל אם יש לי גפרור... שאלתי את אותו מיסמר. שרה-גליל הנוראי, הוא האיש..." וכמו ביום שבו מיסטר רולס

השורה בימים אלה בארץ, משלים מאמר תחת הכותרת בגנות השירה הפרובינ-ציאלית, שבו הוא מתעדר לחשוף כמה מחלואיה של השירה העיברית. קונקוומט מבסס את אמירתו על רשימה-השמצה מאת המשורר יאיר הורביץ על שיריו של אשר רייך, שפורסמה בשנתון-השירה 7, ועל תגובתו של רייך למשורר הורביץ שראתה אור בירחון-הסיפורת פרוזה 16-15. בשתי הרשימות מאשימים הורביץ ורייך איש את רעהו בהעתקה דימויים ממשוררים אחרים. לטענת קונקוומט, מייצגות שתי הרשימות הללו את המאפיינים הקרתניים בשירה העיברית. מאמרו עומד להתפרסם החורף ב"הירחון-רוויזואר" בקס, וספק אם יוסיף תהילת-עולם לשירה העיברית. ● בראיון שהעניק למערב נשאל המשורר, איש קיבוץ עין-החורש, אבא קובנר, לדעתו על חזרתו בתשובה של אורי זוהר. השיב קובנר, בין השאר: "אלוהי ישראל הוא חמור-טוב, ואם אורי זוהר יצליח להעלות חיוך על שפתיו של הקדוש-ברוך-הוא — אברך אותו. בתחום זה בכללו צריך להיזהר מפני מיסיונריות, שכה זרה היא לרוח היהדות היהסטורית" ● ב"1974 ייסד הרוסי-הרוסי הגולה אלכסנדר סולז'ניצין קרן-סיוע לעמיתיו הנתונים במצוקה בתוככי ברית-המועצות. בהמשך יותר משנתיים העביר סולז'ניצין כ-360,000 דולר לקרן-הסיוע. בינואר 1976 התמירו שלטונות ברית-המועצות את הפיקוח על מטבע זה, ובפברואר השנה נעצר מנהל-הקרן אלכסנדר גינזבורג. סולז'ניצין החליט לגנות את גיירות המטבע החדשות וחזר להעביר כספים לקרן. תגובת שלטונות ברית-המועצות: "אנשים שהוצאו אל מחוץ לחוק, אינם ראויים לשום עזרה שהיא... גם לא מחוץ-לארץ" ● מזה שנים רבות, באלמוניות יחסית, רואה אור ריבעון האומה בהוצאת "המיסדר עלי-שם זאב ז'בוטינסקי". השבוע הופיע גיליון מס' 51/2, ובו מתפרסמים בין השאר מאמרים מאת מנחם בגין (דרכי המדיניות בימיו נו); אברהם הלר (בנקיפות קומה וברוח איתנה); משה שטיינר (שילטון הרשע בימינו לאור הדילמה של יונה הנביא). מדור השירה בהאומה מכונה "משירי הרעים בהווי המיסדר". מן הסתם עומד האומה לתפוס את המקום שהיה במשך עשרות שנים שמור לחולק מיוחד של מפא"י, בעריכתו של אפרים ברודיא ● העיתונאי חנוך ברטוב (פיצעי בגרות) מתאר ברשימתו, "מסע בהרי הגליל עם קניג הנוראי" את תהליך סטייתו ההדרגתית לנומרות המחשבתיות החדשות של ישראל 1977. את הסיבה למסעו בגליל מתאר במילים: "ישבתי בארכיון ציבורי אחד ועיינתו בספר. ניגש אלי אדם אחד ושאל אם יש לי גפרור... שאלתי את אותו מיסמר. שרה-גליל הנוראי, הוא האיש..." וכמו ביום שבו מיסטר רולס

אשר רייך
מאפיינים קרתניים